

Jeo-Politik Trendler

8 Mart 2023 günü Risi’de (www.risiinfo.com) aşığıda adları verilen yazılarda önümüzdeki yıllarda iş hayatımızı etkileyecek trendlere yer verilmiştir. Yazıları özetleyerek ve yer yer görüşlerimi ekleyerek yorumladım. Jeo-politik trendleri önemli bulduğum ve işimizi etkileyeceğine inandığım için paylaşayım istedim.

Güç savaşları ve yerelleşmeye dönüş:

Ülkeler globalleşmenin getirdiği verimlilikten uzaklaşıp-ulusal güvenliği esas alacaklar. Bunun bir sonucu olarak, yatırımların önüne bariyerler konulacaktır. Şirketler açısından ise daha detaylı/derin planlama ve stokların artışı söz konusu olacaktır. Çin’in kırktan fazla ülkenin en büyük teknoloji ve ilgili ürünlerin sağlayıcısı olması güç savaşlarını etkileyecektir.

Tayvan:

Çin bir-iki yıl içinde Tayvan’la savaşmayı göze almayacak ama önümüzdeki iki seçim Çin-Tayvan gerilimini yani savaşı belirleyecektir. Seçimlerden biri Tayvan’da diğer ABD’deki başkanlık seçimidir.

Rusya’nı Ukrayna’yı işgali:

Rusya’nın tansiyonu arttırması bekleniyor. Ülkenin batısındaki NATO sınırına yakın yerlere Rusya’nın yeni bir saldırısı, Çin’in açıkça Rusya’yı desteklemesinin yanında; Rusya yönetiminde değişiklik olması gibi konular hem ilgili coğrafyayı hem de daha geniş alanı etkiler yaratacaktır.

Siber saldırılar:

Şirketler siber saldırılara karşı daha çok önlem almak durumda kalacaktır. Finansal motivasyonla yapılıyor gibi düşünülse de jeo-politik gelişmeler de siber saldırıları arttırmaktadır.

Burada gizliden ABD seçimlerinde bahsi geçen Rus siber saldırganlara gönderme yapılıyor. Ayrıca 2021’de West Rock’un (ABD’de ikinci yada üçüncü büyük oluklu mukavva ve kağıt üreticisi) maruz kaldığı siber saldırıyı da unutmamak lazım.

Sıfır karbon salınımı:

Avrupa’ya gaz akışının kesilmesi kısa vadede sıfır karbon hedefini engeller gibi görünse de hem ABD hem de Avrupa Birliği bu konuya daha çok önem vermektedir. Bu günlerde nükleer enerji üretimine dönüş olsa da bir süre sonra güneş ve rüzgar enerjisi öne çıkacaktır. Ülkeler ve şirketler giderek daha sıkı karbon salınımı azaltma hedefleri koymak ve kamuoyuna açıklamak zorunda olacaklardır.

Ortak kapitalizmi:

“Stakeholder capitalism” benim için de yeni bir kavram. Covid-19 süreci dünyaya para kazanmanın tek amaç olmadığını, hayatta kalmanın ve sürdürülebilir olmanın önemini gösterdi. ESG (Environmental, Social and Corporate Governance) gibi anlayışlar giderek ABD’de daha önem kazanıyor. Şirketler mevcut alışkanlıklarını, para kazanmanın tek amaç olduğu ortak kapitalizmi aleyhine değiştirmek ve efor sarfetme yoluna koyulma zorunda kalacaklar. İlk yazıda doğrudan sürdürülebilirlik vurgusu yok ama ikinci önümüzdeki en önemli konunun sürdürülebilirlik ve gezegeni korumak olduğunu ülkelerin ve şirketleri dürüstçe, açıklıkla ve birlikte çalışmalarını gerektiği vurgulanıyor.

Kahverengi kağıt ve oluklu mukavva sektörüne sürdürülebilirlik konusunda ambalaj süreci ve gıdaların atık olmamasında görev düşüyor. (Ambalaj sürecini, tasarım, üretim, dolun, taşıma/depolama, müşteriye ulaşma ve boşaltma şeklinde anlıyorum. Sonrasında geri kazanım mı yoksa tekrar mı kullanalım kararı verilecek.)

Uzaktan çalışma:

Pandemi sırasında ABD’de uzaktan çalışma %40’lara kadar çıktıktan sonra bugünlerde %25’lere oturmuş. Araştırmalar Avrupa’da uzaktan çalışmanın %5 kadar arttığını gösteriyormuş. Şirketler ve yöneticiler uzaktan çalışmayı yönetecek yetkinlikler kazanmak durumundalar. Zira uzaktan çalışma her gün artmaya devam edecek.

Uzaktan çalışma maliyet düşürmek için bir realite ama yönetilmesi oldukça zor bir durum. Maliyet düşürmek için uzaktan çalışma tercih edilecek ama uzaktaki çalışanların verimliliklerini arttırmak ve (bir yerde) onları kontrol etmek amacıyla yatırımlar yapılacak, yani daha çok para harcanacak.

İkinci yazıda konuşmacılardan biri: “No one wants to work nights or weekends” diyor. İnsanların geliri yüksekse bu durum anlaşılabilir ama bizim gibi yüksek enflasyonunu gelirleri erittiği yerlerde uzaktan çalışmak bir zaruret oluyor, çünkü yakınlarda çalışan yok. Öte yandan yeni nesiller part time çalışma, kendi başına çalışma, ne üretiyorsa internette satma gibi şeylere daha açıklar. Mesaiye daha geç başlayıp-istediği tempoda çalışmayı tercih ediyorlar. Her halde 8 ila 10 yıllık dönemde ofislerde çok az belki de hiç çalışan kalmayacak, fabrikalarda ise az sayıda mavi yakalı.

Akıllı fabrikalar:

Covid-19’den sonra ortaya çıkan “çalışan bulamama” sorununa bir çare gibi görünen, maliyet düşüren akıllı üretim/fabrika bir trend ama zengin ile fakir ülkeler arasındaki gelir farklılığını arttıracak. Daha ucuza ve daha az çalışanla üretim yapmak için çok para yatırılacak. Ucuz para döneminin kapandığı şu dönemde, maalesef büyük yatırımları zengin batılı ülkeler/şirketler yapabilecek; diğerleri daha emek yoğun işlerle yetinecektir.

Risk yönetimi:

Yukarıdaki maddenin bir devamı olarak şirketler sahip oldukları riskleri analiz etmek için AI (artificial intelligence), big data gibi uygulamalar daha çok önem verecektir.

Özetlenen RISI Yazıları:

Fastmarkets RISI European conference: geopolitical trends set to shape business environment in coming years

Lessons of the last few years hashed out during CEO panel discussion at Fastmarkets RISI’s 2023 European conference

20 Mart 2023 Pazar 00:33

Etiketler: ABD, akıllı, çalışma, Çin, esg, fabrika, karbon, kriz, riski, Rusya, saldırı, sav aç, siber, sürdür-bilirlik, Taywan, Ukrayna, uzaktan